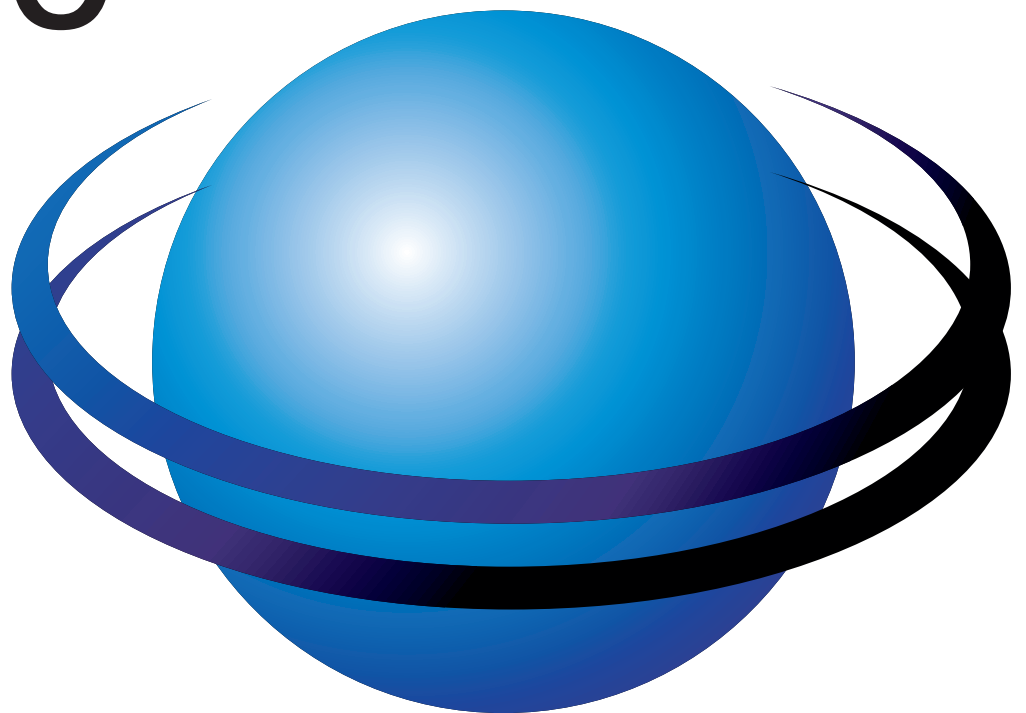

E-bok 014

REISE OG DIETT I SMÅBEDRIFTEN 2010

Otto Risanger

skatt og økonomi
drivBEDRE.no

Otto Risanger

[Gå til innhold](#)

REISE
OG
DIETT
i småbedriften

RISANGERS E-BOK 014 - **drivBEDRE!**-serien

Utgitt av RISANGER AS
Dronningensgt 22, 0154 OSLO
Tlf: 22 33 39 27
E-post: post@risanger.no
Internett: www.risanger.no

Forsideomslag:
Rune Drevland –
rune@push-design.no

© Otto Risanger 2004-10

ISBN 978-82-7573-114-0

Det må ikke kopieres fra denne bok i strid med åndsverkloven eller avtaler om kopiering inngått med KOPINOR, Interesseorganisasjon for rettighetshavere til åndsverk. Kopiering i strid med lov eller avtale kan medføre erstatningsansvar og inndragning, og kan straffes med bøter eller fengsel.

LES MINDRE - LÆR MER!

RISANGERS E-BØKER i **drivBEDRE!**-serien skal på kort tid gi deg innblikk i og oversikt over temaer der du ønsker bedre innsikt. Du skal lære hvordan tingene virker og henger sammen, uten å gå veien innom alle forbehold, alle detaljer og alle faguttrykk.

INNHold

[DIETT FOR LØNNSTAKER/OPPDRAKSTAKER](#)

Trekkfri - skattefri - avgiftsfri
Må være arbeidsreise
Privatreise beskattes som lønn
Reiseregning må skrives
Minst seks timer, minst 15 km
Overnattingssted avgjør kostgodtgjørelse
Når du mottar kostgodtgjørelse
Underskudd
Fradrag for egne kostutgifter
Nattillegg (losji)
Nye krav til reiseregningen fra 2009
Fradrag for egne losjiutgifter
Fradrag for egne utgifter utenlands

[DIETT FOR NÆRINGSDRIVENDE](#)

Fradrag for egne kost- og losjiutgifter
Kostgodtgjørelse
Losjigodtgjørelse

[DAGDIETT](#)

Skattefritt
Små matutgifter
Nye krav til reiseregningen dagdiett fra 2009
Satser for dagdiett
Dagdiett etter regning

[RUTINEMESSIGE, FASTE OPPDRAG](#)

[SPESIELLE SPØRSMÅL](#)

Tobakk, alkohol mv
Dokumentasjon og sannsynliggjøring
Administrativ forpleining, "bruspenge"
Mer skattefritak ved utvidet opphold
Lange daglige fravær fra hjemmet

[STATENS SATSER INNENLANDS](#)

[STATENS SATSER UTENLANDS \(FRA 1. JANUAR 2010\)](#)

[STATENS SATSER UTENLANDS \(FRA 1. MARS 2009\)](#)

[Gratis elektronisk reiseregning](#) - reiseregningen.no

FORORD

Du må selv plukke ut de delene av denne e-boka som berører dine forhold.

Er du feks daglig leder i ditt eget AS, er du ansatt i firmaet, og kommer inn under diettreglene for lønnstakere.

Er du medeier (deltaker) i ANS eller DA kommer du inn under diettreglene for næringsdrivende.

Eier du et enkeltpersonforetak kommer du også inn under diettreglene for næringsdrivende.

DIETT FOR LØNNSTAKER/ OPPDRA GSTAKER

TREKKFRI - SKATTEFRI - AVGIFTSFRI

Ansatte og oppdragstakere kan få utbetalt reise- og diettgodtgjørelse etter statens satser og særavtale (tidligere gjerne kalt regulativ) trekkfritt fra sin arbeids- eller oppdragsgiver. Godtgjørelsen er skattefri. For arbeidsgiveren er godtgjørelsen avgiftsfri (medfører ikke arbeidsgiveravgift).

MÅ VÆRE ARBEIDSREISE

Reisen må ha sammenheng med arbeidet.

PRIVATREISE BESKATTES SOM LØNN

Betaler arbeidsgiveren for private reiser, skal utbetalingene regnes som og behandles som lønn, med tilsvarende beskatning.

MED OG UTEN OVERNATTING

Særavtalen skiller mellom reiser uten overnatting og reiser med overnatting.

OVERSKUDD PÅ NATTILLEGG SKATTLEGGES

Arbeidstakeres overskudd på **natt tillegg** fordelsbeskattes.

En arbeidstaker må dokumentere faktiske losjiutgifter.

Eventuell forskjell mellom mottatt losjigodtgjørelse og faktiske utgifter blir skattlagt tilsvarende lønn.

MERK! Den udokumenterte satsen på 400 kroner ved overnatting innenlands er imidlertid fortsatt skattefri.

Arbeidsgiveren kan fremdeles utbetale natt tillegg etter sats og få fradrag for dette.

EKSEMPEL: Er nattsatsen for et land kr 1500, og arbeidstakeren legger fram en kvittering på kr 1300, blir kr 200 regnet som skattepliktig lønn som det skal svares arbeidsgiveravgift av.

Er frokost inkludert i overnattingsprisen, skal den trekkes ut. Er det ikke oppgitt pris for frokost, må du trekke ut 10 prosent av kostsatsen for vedkommende land.

EKSEMPEL: Er kostsatsen for landet i eksemplet kr 700, og frokost er inkludert i regningen på kr 1300, må du trekke ut kr 70 (10 prosent av kr 700). Du står da igjen med kr 270 (200+70) som skal skattlegges som lønn.

På den annen side skal det da ikke foretas måltidstrekk for frokosten.

Foreligger det ikke kvittering (for eksempel pga overnatting hos familie, venner ol), blir hele nattillegget regnet som skattepliktig inntekt, og det skal betales arbeidsgiveravgift for hele beløpet.

INNLAND

TIPS! For reiser innenlands gjelder ulegitimert nattsats på kr 400. Arbeidstakeren kan motta kr 400 skattefritt uten noen form for dokumentasjon av overnattingssted.

For hotellopphold innenlands må det legges kvittering ved reiseregningen, og arbeidstakeren blir beskattet for eventuelt overskudd.

Legitimert hotellsats innenlands er 1300 kroner i mai 2008 - februar 2009, og 1400 kroner fra 1. mars 2009 til 28. februar 2010.

EKSEMPEL: Kostet hotellet feks kr 950, kan arbeidstakeren motta dette beløpet uten beskatning.

MÅ SKRIVE REISEREGNING

Forutsetningen for at reise- og diettgodtgjørelse etter statens satser skal kunne utbetales uten forskuddstrekk, er at lønnstakeren/oppdragstakeren skriver reiseregning etter reisen.

Reiseregningen skal fylle bestemte krav. Regningen skal inn i arbeidsgiverens regnskap som dokumentasjon for utgiften.

Leverer den ansatte ikke reiseregning, skal godtgjørelsen behandles som lønn.

Dato og klokkeslett for start og slutt på hver yrkes- eller tjenestereise skal oppgis på reiseregningen.

OVERNATTINGSSTED AVGJØR KOSTGODTGJØRELSEN

En arbeidstaker som har bodd på hotell kan motta godtgjørelse etter statens satser skattefritt som før.

Det er type overnattingssted som avgjør hvor mye som kan utbetales i trekkfri kostgodtgjørelse. I forbindelse med reise med overnatting må det skilles mellom kostgodtgjørelse etter:

- hotellsatsen: kr 560 per dag (fra 1. mars 2009)
- pensjonatsatsen: kr 292 per dag (2010)
- brakkesatsen: kr 182 per dag (2010)

Følges satsene, er kostgodtgjørelsen til arbeidstakeren trekkfri.

Det innebærer videre at den er skattefri for lønnstakeren/-oppdragstakeren og avgiftsfri for arbeidsgiveren (som slipper å betale opptil 14,1 prosent arbeidsgiveravgift).

Overskrides satsene ovenfor, skal det foretas forskuddstrekk i det overskytende. Trekkplikt og avgiftsplikt henger sammen.

Reiser en lønnstaker/oppdragstaker etter regning - dvs at utgiftene dekkes på grunnlag av kvitteringer og bilag - er refusjonen trekk- og avgiftsfri.

AKTUELLE REGLER

Ved privat overnatting er kostgodtgjørelse trekk- og avgiftsfri bare når det betales etter brakkesatsen.

Brukes brakkesatsen, kreves det ikke at navn og adresse på overnattingssted eller utleier oppgis på reiseregningen. Godtgjørelsen er uansett trekk- og avgiftsfri.

MERK! Er du av hygieniske eller lignende grunner uten kokemulighet på hybel, brakke eller hos private, kan du motta godtgjørelse etter pensjonatsatsen skattefritt.

NÅR DU MOTTAR KOSTGODTGJØRELSE

Utgangspunktet for diettgodtgjørelse med overnatting er: Arbeidsgiveren har trekkplikt i godtgjørelsen hvis ikke utgiftene er dokumentert eller følger spesifiserte satser og krav til legitimasjon.

Følges kravene, blir diettgodtgjørelsen både trekkfri og skattefri.

Forutsetningen for å oppnå skattefritak er at du selv dekker utgiftene, uten subsidiering fra arbeidsgiveren eller dennes oppdragsgiver.

Ved evt overskudd - feks fordi du har mottatt hotellsatsen men har bodd privat eller på pensjonat - brukes nettometoden. Det betyr at det bare er overskuddet som skal føres i selvangivelsen. Overskuddet beskattes tilsvarende lønn.

Ved overnatting på hurtigrute godtas hotellsats.

Ved overnatting på tog, buss, bil, båt, fly el lign godtas pensjonatsats (men hotellsats hvis du ellers på reisen bor på hotell).

UNDERSKUDD

Mottar du diettgodtgjørelse for reiser i tjeneste, kan du få fradrag for underskudd i godtgjørelse. Forutsetningen er at dine faktiske merutgifter til kost og losji dokumenteres for alle reiser gjennom året.

EKSEMPEL: Din arbeidsgiver betaler kr 365 døgnet for kost på tjenestereiser, mens selve hotellovernattingene inklusiv frokost er dekket etter regning. Du har dermed mottatt en diettgodtgjørelse som er kr 120 lavere enn statens sats per døgn fram til 28. februar 2010 (kr 560 - kr 75 for frokost = kr 485). Har du vært på reise i 20 døgn, har du mottatt kr 7300 (365x20) i godtgjørelse, mens du etter statens satser ville ha mottatt kr 9700 (485x20). Men du kan ikke føre et "underskudd" på kr 2400 (9700 - 7300) til fradrag i selvangivelsen. Bare hvis du har matkvitteringer fra reisene som overstiger de mottatte kr 7300, har du et underskudd å føre til fradrag. Har du kvitteringer for feks kr 10.000, kan du føre opp et underskudd på (10.000 - 7300) kr 2700 i selvangivelsen post 3.2.7.

Du kan også få fradrag for underskudd dersom diettgodtgjørelsen er lavere enn brakkesatsen (2010) på kr 189 per døgn. Mottar du kr 100 per døgn i godtgjørelse, utgjør underskuddet kr 89 per døgn.

NÅR DU DEKKER UTGIFTENE SELV

Utgifter til kost ved overnatting eller opphold utenfor hjemmet pga yrke eller næring gir rett til fradrag så langt de er dekket av deg selv. Fradrag skal skje etter sats hvis du ikke kan dokumentere høyere utgifter.

Kostutgifter dekkes enten etter dokumenterte utgifter, eller etter de aktuelle satser:

- Overnatting på hybel/brakke eller privat med kokemuligheter: kr 189 per døgn.
- Overnatting på pensjonat uten kokemuligheter: kr 292 per døgn.
- Overnatting på hotell: Kr 560. Hvis frokost er inkludert i prisen: kr 485.

TIPS! Du kan kreve fradrag etter satsen for hybel/brakke med kokemuligheter - dvs 189 kroner per døgn - selv om navn og adresse på overnattingssted eller utleier ikke oppgis.

TIPS! Også ved overnatting på hybel eller brakke - eller privat - kan pensjonatsatsen brukes hvis det av hensyn til hygiene mv ikke bør tilberedes frokost eller kvelds der.

Krever skattytere med faste oppdragsgivere fradrag for kostutgifter, har ligningskontorene fått beskjed om å være oppmerksom på at utgiftene ofte helt eller delvis kan være dekket av oppdragsgiveren gjennom refusjoner, utgiftsgodtgjørelser, fri kost og losji eller subsidierte priser.

TIPS! Kostutgifter på tjenestereiser med overnatting utenfor hjemmet går til fradrag i post 3.2.7 i selvangivelsen. Denne posten er spesielt interessant for mange lønnstakere og oppdragstakere, siden de her får fradrag som kommer i tillegg til minstefradraget i selvangivelsen.

SAMMENHENGENDE VAKTER

Når fraværet om natta skyldes opphold på arbeidsplassen under to døgn, og oppholdet inngår som en del av den ordinære arbeidstid, feks sammenhengende vakter for leger, branntjenestemenn, militære osv, blir ikke dette regnet som å bo utenfor hjemmet. Eventuelle kostutgifter vil i disse tilfellene gå inn som en del av minstefradraget.

NATTILLEGG (LOSJI)

Vilkåret for å få nattillegg - dekning av utgifter til overnatting - etter statens regulativ er at lønnstakeren/oppdragstakeren i forbindelse med tjenestereise har vært borte fra hjemmet minst tre timer i tidsrommet mellom kl 22 og 06.

Ulegitimert nattillegg utgjør etter statens satser i Norge kr 400 (uten at det er nødvendig med noen dokumentasjon).

MERK! Grensen for legitimerede utlegg etter regning for losji er i statens særavtale 1400 kroner fra 1. mars 2009 til 28. februar 2010.

De fleste arbeidsgivere utenfor det offentlige velger å ha samme grenser her, men det er opp til den enkelte arbeidsgiver.

MERK! Arbeidstakere fordelsbeskattes for overskudd på nattillegget (unntak for ulegitimert sats på 400 kroner ved overnatting innenlands). Arbeidstakeren må dokumentere faktiske losjiutgifter. En eventuell forskjell mellom losjigodtgjørelsen og faktiske utgifter blir skattlagt tilsvarende lønn.

Arbeidsgiveren kan fremdeles utbetale nattillegg etter sats og få fradrag i regnskapet.

INGEN ANNEN SUBSIDIERING

Det er en forutsetning at det ikke foreligger noen annen direkte eller indirekte subsidiering av lønnstakerens/-oppdragstakerens eventuelle losjiutgifter. I tilfelle er godtgjørelse som går utover legitimerede losjiutgifter skattepliktig.

Nattillegg skal ikke gis når utlegg til soveplass på tog, skip eller ferje (soveplassbillett, lugaravgift mv) er med i billettprisen.

NYE KRAV TIL REISEREGNINGEN FRA 2009

Utbetaling av kostgodtgjørelse på tjenestereiser uten overnatting skal legitimeres ved en fortløpende oppstilling (reiseregning) over hvordan arbeidstakeren har innrettet seg under reisen.

Reiseregningen skal minst inneholde følgende:

- arbeidstakerens navn, adresse og underskrift,
- dato og klokkeslett for avreise og hjemkomst for hver yrkes- eller tjenestereise,
- formålet med reisen,
- hvilke arrangement arbeidstakeren har deltatt på (dette er et nytt krav fra 2009!)
- navn og adresse på overnattingssted eller utleier, og ved flere overnattingssteder også dato for overnattingene, og
- type losji fordelt på hotell, pensjonat eller annet nærmere angitt losji

Arbeidstakerens navn, adresse og underskrift

Både navn og adresse skal gå fram av reiseregningen, selv om opplysningene ligger inne i lønns- og personalsystemet og enkelt kan hentes ut herfra. Reiseregningen skal være signert av arbeidstakeren. Arbeidsgiveren må eventuelt vurdere om en elektronisk signatur oppfyller kravene som er satt til dette.

Dato og klokkeslett for avreise/hjemkomst for hver yrkes-/tjenestereise

Det er viktig at både dato og klokkeslett påføres reiseregningen fordi godtgjørelsen beregnes ut fra antall timer reisen har vart. Er ikke klokkeslett påført er det ikke mulig å verifisere om det er utbetalt korrekt kostsats eller nattillegg.

Det er særlig viktig at dato og klokkeslett påføres ved reise i utlandet, hvor reisen skjer mellom flere land med ulik kostsats.

Formålet med reisen

- Formålet er ofte dårlig beskrevet på reiseregningen. Formålet skal angis så presist som mulig for hver enkelt reise, blir det nå understreket av skattemyndighetene.

FRADRAK FOR EGNE LOSJIUTGIFTER

Du har som lønnstaker/oppdragstaker rett til fradrag for utgifter til losji ved overnatting eller opphold utenfor hjemmet på grunn av yrket, så langt disse utgiftene er dekket av deg selv og overstiger de utgifter som du ellers ville hatt til losji i ditt hjem.

Dette var bare startsidene i denne e-boka

Du har her fått en liten smakebit fra én av Risangers nærmere 40 e-bøker (pdf). Disse e-bøkene er satt sammen i e-bokpakkene **DrivBedre-pakken**, **Næringspakken**, og **AS-pakken** tilgjengelig på vårt nettsted www.risanger.no.

I disse e-bokpakkene finner du et vell av informasjon og tips, skreddersydd til bruk for næringsdrivende og små firmaer.

E-bøkene oppdateres jevnlig. Det betyr at innholdet er ajour i forhold til gjeldende bestemmelser.

Som abonnent kan du bruke e-bokpakkene akkurat som du selv ønsker: Du kan laste ned én, noen - eller alle - e-bøkene og ha dem lokalt på din egen datamaskin, akkurat når det passer deg selv. Eller du kan lese e-bøkene på nettet, akkurat når det passer deg selv.

Liker du best å lese på papir, skriver du bare ut de delene av den aktuelle e-boka som du vil gjennomgå. Vår garanti er at opplysningene er oppdaterte og kurante.

Skjer det endringer som har betydning for deg som driver firma, får du melding om det i en e-post. Etterhvert som endringene innarbeides i e-bøkene, kan du lese på nettet eller laste ned helt ajourførte e-bøker, eventuelt skrive ut det du ønsker.

E-bokpakkene dekker blant annet disse områdene:

- beste selskapsform
- moms
- skattetips
- fradrag i eget firma
- biløkonomi
- reise og diett
- regnskap og bokføring
- pensjon i eget firma
- trygderettigheter

På kjøpet får du Risangers nyhetsmail **DagensPenger** om skatt og økonomi samt tilgang til eksklusive **nettmøter** kun for våre kunder: Otto Risanger svarer på dine spørsmål om skatt.

Les mer om abonnement på våre e-bokpakker her:
<http://www.risanger.no>

Se på neste side noe av det våre kunder sier.

Dette sier abonnentene om Risangers e-bokpakker

"Takk for rask ekspedering og godt opplagt stoff. Godt forklarande."
Kåre Solheim, 6887 LÆRDAL

"Takk for nyttige og praktiske råd!"
Gunn Helleland, IBT SydVest, LODDEFJORD

"Er meget fornøyd med tjenesten, og synes du gjør en fantastisk bra jobb med den informasjonen du gir oss. Med kun meg selv i enkeltmannsforetak hadde jeg aldri hatt mulighet til å finne ut av denne informasjonen selv."
Jeanette Hustad, Bewebbed, SANDNES

"Tusen takk for kjempegode og lærerike e-bøker!"
Eirik Sandal Lund, Bilde og Tekst ANS, HAUGESUND

"Takker for et meget matnyttig sett med e-bøker og tilhørende nyhetsbrev, det har vært verdt sin vekt i gull for min bedrift som ble startet i mai!"
Kristian Berge Nessa, Cavatina Software AS, TANANGER

"Synes DrivBedre-pakken er et fantastisk bra oppslagsverk."
Svein Hylland, Toppen Trearbeid & Høvleri, ODDA

"Takk for mange gode tips."
Jon-Erik Hammer, daglig leder, V, D & H NUF, FYLLINGSDALEN

"Fin, kjapp og lett tilgjengelig info! Takk."
Johan F. Jakhell, assosiert partner, Tennebø & Partners, OSLO

"DrivBedre-pakken er svært nyttig for meg som har begynt å føre regnskapet selv i år. Du gjør det mulig for meg å få dette til på en bra måte og spare meg flere tusen kroner med dine tips og forklaringer."
Benjamin R. Warin, Impress Presentasjoner, HURDAL

"God og lettlest. Det er fint å få kjennskap til regler og fallgruber. Slikt får vi aldri i forståelig form fra revisorer og ligningsmyndigheter."
Sverre Grøtte, Vare-Nytt Tekstilsenter AS, EIDE